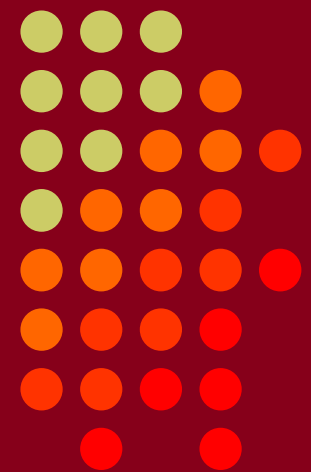

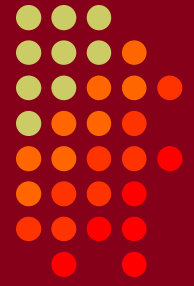
A resztoratív eljárások elmélete és gyakorlata

Előadó: dr. Fellegi Borbála
Foresee Kutatócsoport

PPKE Bölcsészettudományi Kar
Poszt-graduális közvetítő képzés
2008. február 26., 27., március 12., 13.

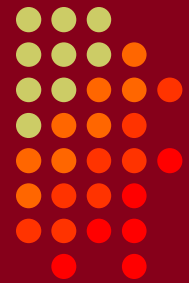

A kurzus felépítése

- Február 26. A helyreállító igazságszolgáltatás elmélete I.
Bepillantás a megbeszélés folyamatába
- Február 27. A helyreállító igazságszolgáltatás elmélete II.
A helyreállító igazságszolgáltatás pszichológiája
- Március 12. Konferenciamodell a gyakorlatban I.
- Március 27. Konferenciamodell a gyakorlatban II.

SZANKCIONÁLÁSI ELVEK I.

BÜNT. FÉLLEMERÉ ÉPÍTÉS
MAGAS
ALACSONY

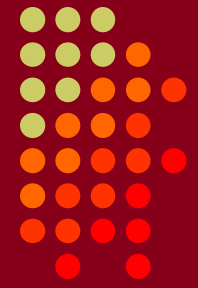
Speciális elrettentés <i>(megtanulja)</i> Elzárás <i>(visszaesési kockázat a múlt alapján)</i>	Általános elrettentés <i>(ne érje meg senkinek)</i>
Tett-arányosság <i>(mit érdemel?)</i>	Rehabilitáció <i>(változzon meg)</i>

MÚLT

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27. 03. 27. 13. Minden jog fenntartva.

JÖVŐ

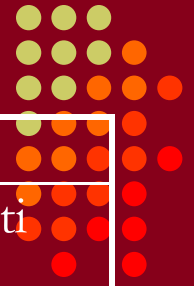
A helyreállító (resztoratív) szemlélet meghatározása

A helyreállító igazságszolgáltatás a szabályszegés vagy bűncselekmény elkövetése következtében kialakult kár helyreállítását tűzi ki elsődleges célként.

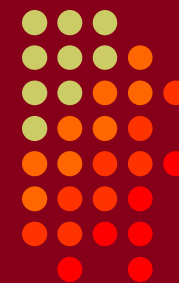
Alkalmazása során kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy a bűncselekmény által érintett személyek és közösségek tagjai közvetlenül is részt vegyenek a káreseményre adott válaszok (szankciók) kidolgozásában.

Így az érintett áldozatok, elkövetők és a hozzájuk tartozó közösségek mind anyagi érdekei, mind érzelmi szükségletei tükröződhetnek a konfliktusmegoldás során.

Büntető igazságszolgáltatás	Helyreállító igazságszolgáltatás
- a bűncselekményt az Állam elleni tetteknek tekinti	- a bűncselekményt személyek közötti konfliktusként értelmezi
- az igazság érdekében az Állam képviseli a büntetést/felelősségre-vonást	- az igazságszolgáltatás közvetlenül bevonja az áldozatokat, elkövetőket és a hozzájuk tartozó közösség tagjait, hogy együtt dolgozzák ki a helyreállítás menetét/módját
- legfőbb célja, hogy az elkövető „megkapja, amit megérdemel”	- legfőbb célja az áldozatok szükségleteinek kielégítése, valamint az elkövető felelősségvállalása a kár helyreállításában
- 3 fő kérdése: 1. Milyen szabályt/törvényt szegtek meg? 2. Ki követte el? 3. Mit érdemel érte?	- 3 fő kérdése: 1. Ki(k) sérült(ek)? 2. Mik a szükségletei(k)? 3. Ezek kielégítése kinek a kötelessége?

HÁTTÉRFOLYAMATOK

- **Közösség** szerepének felismerése a bcs-re adandó válaszok kialakításában (Új Zéland, Ausztrália, USA)
- **Áldozatvédelem** (Európa)
- Az igazságszolgáltatási rendszer **hatékonytalansága** → alternatívák szükségessége, bűnmegelőzés szerepének növekedése (K-K-E)
- **Nemzetközi dokumentumok** (ET, EU, ENSZ)
  - Áldozatvédelem, hatékonyság, közösség, humánus igazságszolgáltatás, gyermek- és fiatalkorúak védelme, multi-diszciplináris büntetőpolitika...

A helyreállító “attitűd”

Hogyan válaszolunk a normaszegésre?

K
O
N
T
R
O
L
L

ELLEN

VELE

Büntető

Resztoratív

NINCS

NEKI

Elhanyagoló

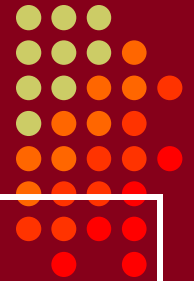
Megengedő

T Á M O G A T Á S

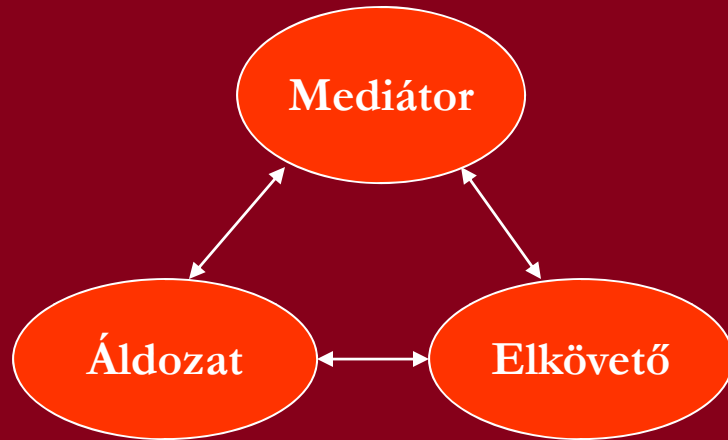
Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27.03.11., 13. Minden jog fenntartva.

O'Connor - Wachtel (1999)

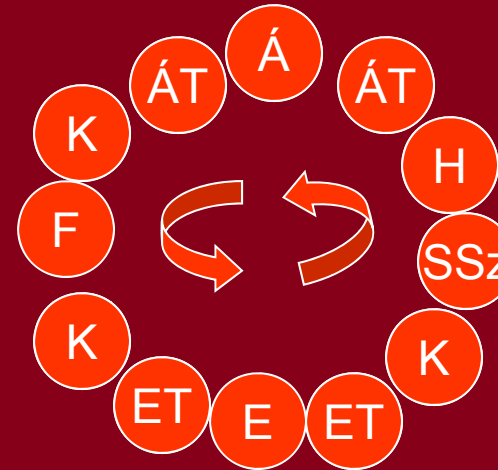
A helyreállító igazságszolgáltatás főbb módszerei

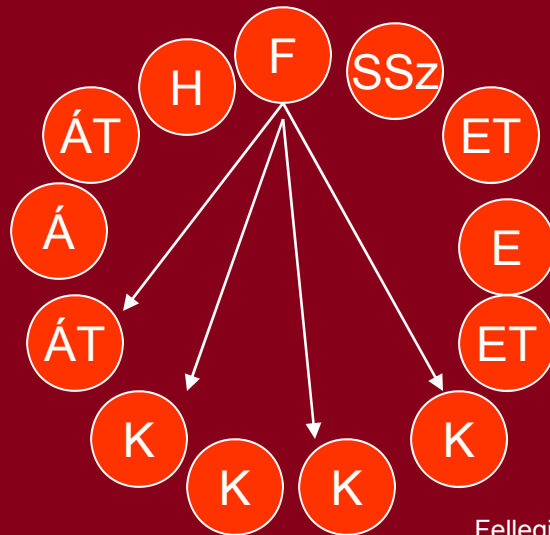
Sértett-elkövető mediáció

Körök (ítélő, békítő)

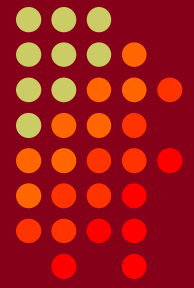
F: Facilitátor
Á: Áldozat
E: Elkövető
ET: e.támogatója
ÁT: á.támogatója
H: hatáság
SSz: segítő szakember
K: közösség egyéb tagja

Konferencia-modell

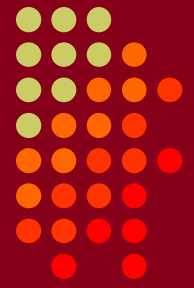
- Helyreállító igazságszolgáltatási konf.
- Családi csoportkonferencia (privát idő!)

Közös elemek és sztenderdek I.

- Önkéntesség
- Azonos hangsúly az áldozatok, elkövetők és a közösség szükségletein (materiális, szimbolikus)
- Az érintett felek közvetlen részvétele (konfrontáció)
  - Közös megbeszélés 1.) az eset körülményeiről, az elkövetéshez vezető szempontokról; 2.) a helyreállítás módjáról 3.) a jövőbeni elkövetés megelőzésének módjáról
- Lehetőség arra, hogy az elkövető önkéntes ajánlásaival jóvá tegye az okozott kárt → aktív felelősségvállalás
- Támogatók bevonása

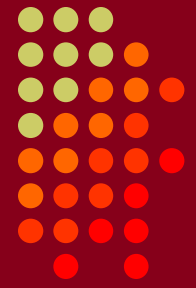
Közös elemek és sztenderdek II.

- Pártatlan, semleges facilitátor/mediátor
- Megfelelően képzett facilitátor/mediátor
- Titoktartás
- Felek teljeskörű tájékoztatása, választási lehetőség számukra
- Kockázat-felmérés
- Elkövető felelősségvállalása
- Áldozatok „kapacitálásának” elkerülése
- Alapos előkészítés és utánkövetés
- Minden szereplő véleményének figyelembevétele
- Minden érintett bevonása
- A megállapodás mindenki megállapodása legyen
- Együttműködés az intézményrendszer egyéb szolgálataival

a Youth Justice Board's (2001) és az EK Belügyminisztériumának (2003) sztenderdjei alapján, EK

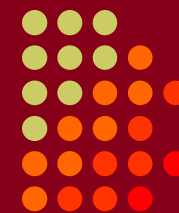
Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

HELYREÁLLÍTÓ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI PROGRAMOK HELYE

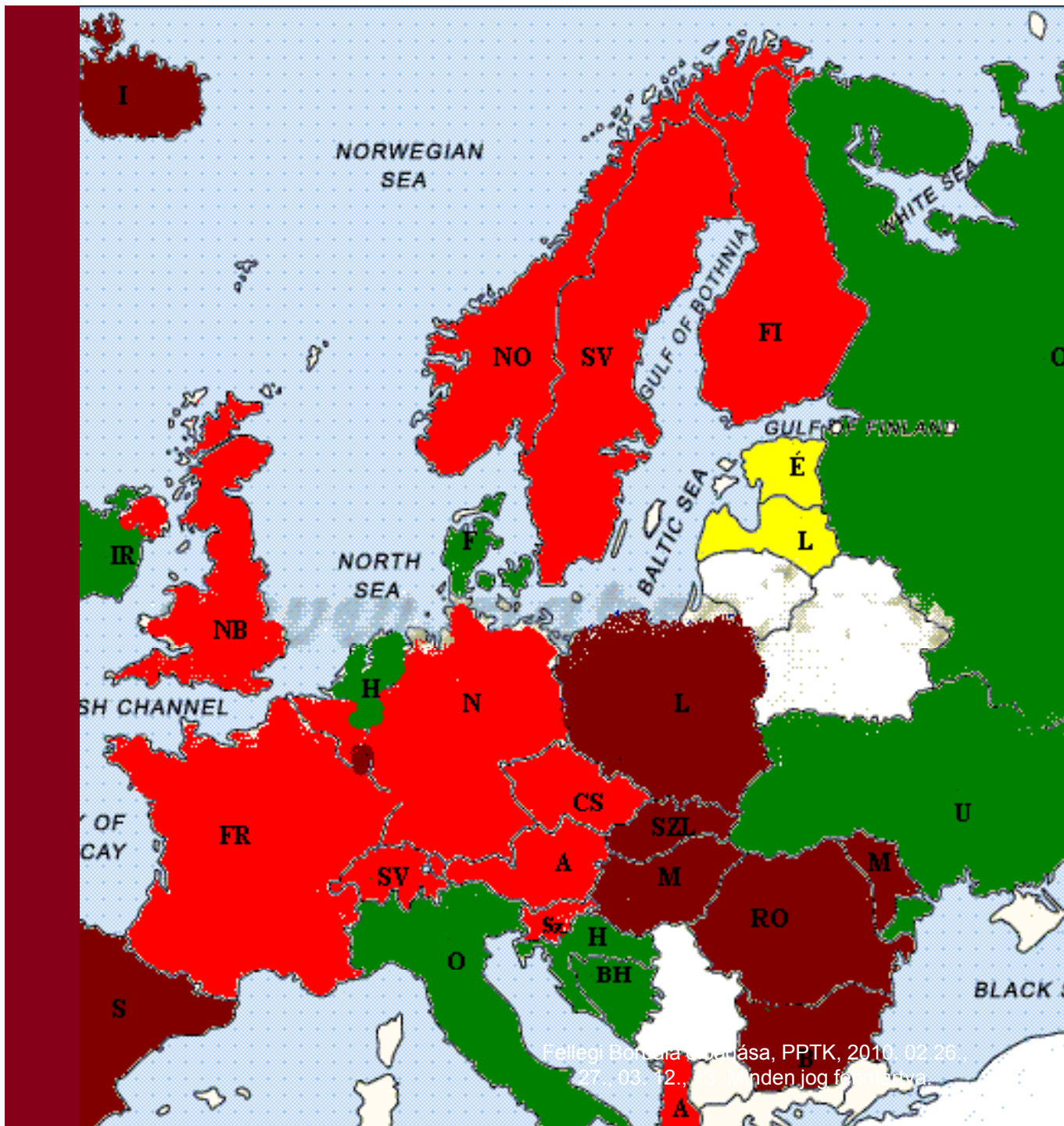
Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

McCold, P. (2003)

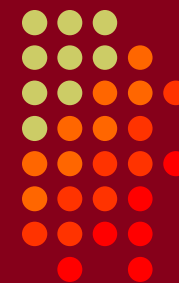

A helyreállító igazságszolgáltatás:

- jogszabályilag részletesen szabályozott, alkalmazása jelentősen elterjedt
- jogszabályilag szabályozott, de alkalmazása csekély mértékű
- alkalmazására nincs külön jogszabályi háttér, de más törvények implicite lehetővé teszik a gyakorlatot (ált. kisebb projektek, pilot programok keretén belül valósul meg)
- jogszabályi háttéréről tervezetek vannak; a szolgáltatás jelenleg nem, vagy csak nagyon minimális mértékben elérhető.

NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS

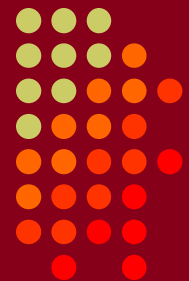

ENSZ

- az ENSZ 1985-ös Deklarációja az áldozatoknak nyújtandó igazságszolgáltatásról
- az ENSZ 1985-ös Pekingi Szabályok a fiatalkorúakat illető igazságszolgáltatással kapcsolatos minimális szabályokról
- az ENSZ 1990-es Tokiói Szabályok a szab. elvonással nem járó szankciók szabályairól
- az ENSZ 2002-ben kiadott dokumentuma a helyreállító ig. szolg. alapelveiről
- az ENSZ 2006-ben megjelent „Kézikönyv a helyreállító igazságszolgáltatás alkalmazásáról” c. módszertani kiadványa

NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS

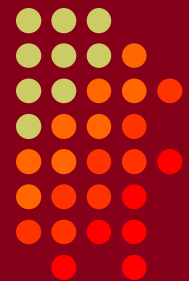
EURÓPA TANÁCS I.

- az Európa Tanács R(85)11-es ajánlása az áldozat büntetőjogi és büntetőeljárásban elfoglalt pozíciójáról
- az Európa Tanács R(87)18-as ajánlása a b.igsz. egyszerűsítéséről
- az Európa Tanács R(87)20-as ajánlása a fk. bűnelkövetésre adandó társadalmi válaszokról
- az Európa Tanács R(88)6-os ajánlása a bevándorló családból származó fk-ak bűnelkövetésének kezeléséről
- az Európa Tanács R(92)16-os ajánlása a közösségi szankciókról
- az Európa Tanács R(92)17-es ajánlása a konzistens ítéletalkotásról

NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS

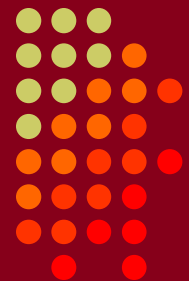
EURÓPA TANÁCS II.

- az Európa Tanács R(85)11-es ajánlása az áldozat büntetőjogi és büntetőeljárásban elfoglalt pozíciójáról
- az Európa Tanács R(87)18-as ajánlása a b.igsz. egyszerűsítéséről
- az Európa Tanács R(87)20-as ajánlása a fk. bűnelkövetésre adandó társadalmi válaszokról
- az Európa Tanács R(88)6-os ajánlása a bevándorló családból származó fk-ak bűnelkövetésének kezeléséről
- az Európa Tanács R(92)16-os ajánlása a közösségi szankciókról
- az Európa Tanács R(92)17-es ajánlása a konzistens ítéletalkotásról

NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS

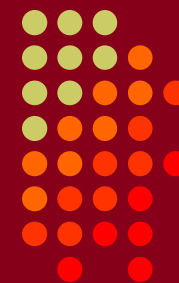
EURÓPA TANÁCS III.

- az Európa Tanács R(95)12-es ajánlása a b-igsz. vezetéséről
- az Európa Tanács R(96)8-as ajánlása EU büntetéspolitikájáról
- az Európa Tanács R(98)1-es ajánlása a családi mediációról
- **az Európa Tanács R(99)19-as ajánlása és a kiegészítő melléklet a büntetőügyekben alkalmazandó mediációról**
- az Európa Tanács R(2000)22-es ajánlása a közösségben végrehajtott szankciók intézményesítésének fejlesztéséről
- az Európa Tanács R(2003)20-as ajánlása a fk. bűnelkövetésre adandó új válaszokról
- az Európa Tanács R(2006)2-es ajánlása a börtönökre vonatkozó szabályokról
- az Európa Tanács R(2006)08-as ajánlása az áldozatoknak nyújtandó támogatásról és az áldozattá válás megelőzéséről

NEMZETKÖZI SZABÁLYOZÁS

EURÓPAI UNIÓ

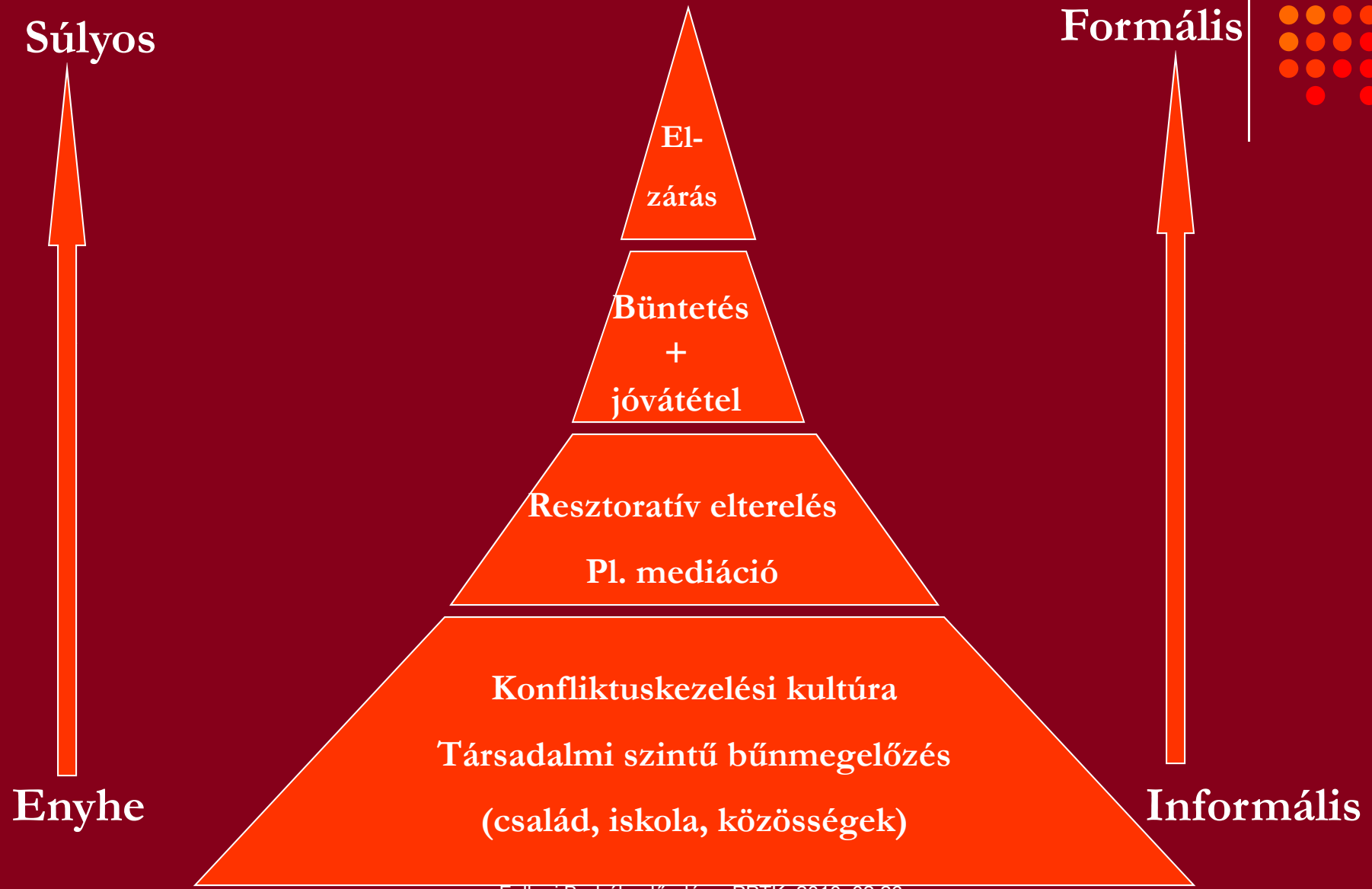
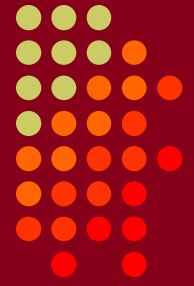
- az Európai Unió Tanácsának 2001. március 15-i Kerethatározata az áldozat be-ban való jogállásáról
  - mediáció alkalmazása és eredményének ítéletalkotáskor való figyelembevétele
  - kötelező bevezetés: 2006. március 22.

Néhány kutatási adat

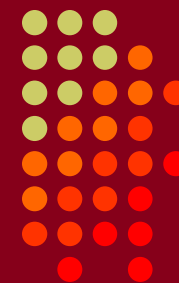

- Sherman – Strang jelentés (2007): **visszaesési ráta csökkenése**, leginkább erőszakos és vagyon elleni bűncselekmények esetén, súlyos cselekmények esetén nagyobb hatás [EK]
- 15-20%-os csökkenés a **visszaesési rátában** (Garth – Lind, 2002) [New Zealand]
- 38% csökkenés erőszakos bcs-t elkövető fk-ak visszaesési rátájában (Sherman, 2000) [EK]
- **Elégedettségi ráta** 90% feletti (pl. Moore – O’Connel, 1994) [USA]
- **Bűnözéstől való félelem** csökkenése (Umbreit, 1994) [USA]
- **Megállapodás** megkötése 70-90%-ban (pl. Umbreit – Coates, 2001; McCold, 2003)[USA]
- **Megállapodás betartása** 80-95% között (pl. Moore – Forsythe, 1995; Braithwaite, 2002) [Australia]
- **Büntető szemlélet** a lakosságban és a szakemberek körében (Sessar, 1992; Weitekamp, 2000) [Germany]
- **Költség-haszon elemzés**: 705 € megtakarítás/eset (Aaltonen) [Finland]

A resztoratív szemléletű megközelítés szerepe a társadalomban

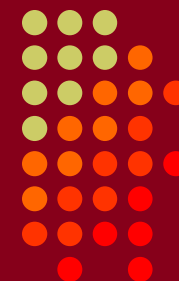
KONKLÚZIÓ 3 PONTBAN

1. A mediáció csak egy lehetséges technika a helyreállító igazságszolgáltatás ernyője alatt.
2. A mediáció jogintézményének működési elvein és gyakorlatán túl szükséges felismerni mindazon társadalompolitikai és büntetőpolitikai motivációkat, amelyek elősegíthetik helyreállító szemlélet széleskörű alkalmazását.
3. Az oktatási, szociális és igazságszolgáltatási rendszer szakembereinek egyaránt felelősségük van abban, hogy - lehetőségeik szerint – támogatni tudják a resztoratív elvek és gyakorlatok minél szélesebb körű elterjedését az oktatási, szociális és igazságügyi intézményrendszer valamennyi szintjén.

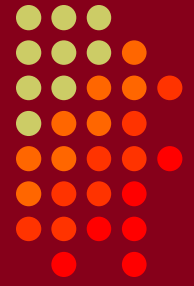

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

BEPILLANTÁS A MEGBESZÉLÉS FOLYAMATÁBA

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

Játék: Juli, Tibi és a wellness hétvége

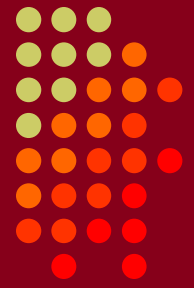
Juli wellness hétvégére fizette be a családot, ezt Tibi ellenzi, vita alakul ki közöttük.

1.) Juliként és Tibiként külön-külön meséljétek el a megfigyelőnek saját olvasatokat.

A megfigyelő ne fűzzön kommentárt, csak figyelmesen hallgassa meg előbb Juli, majd Tibi verzióját, esetleg tegyen fel pontosító kérdéseket.

2.) Juliként és Tibiként egymással vitassátok meg a témát, a megfigyelő csak figyeljen, ne mondjon semmit.

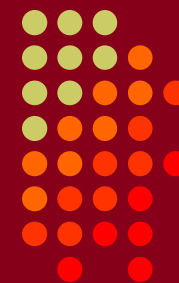
Alkalmazások Magyarországon

- Községek – (Partners Hungary, Községi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország, Foresee Kutatócsoport, Konszenzus Alapítvány)
- Gyermek- és családvédelem (Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület, Községi Szolgáltatások Alapítványa Magyarország, SOS Gyermekfalu)
- Oktatás (Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat, Zöld Kakas Líceum, PAKK Program)
- Bűnmegelőzés (OBmB-s projektek)
- **Büntetőeljárás (IH)**
- Büntetés-végrehajtás (Balassagyarmat, Debreceni, Rákospalotai Javítóintézet, Börtöntársaság, utógondozó pf-k)

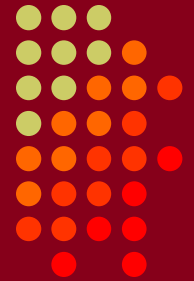

Néhány adat a büntetőügyi közvetítői tevékenységről 2008-ban (forrás: IH)

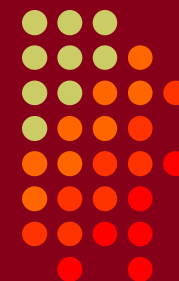
- 2976 új ügy, 2872 ügylezárás
- Közvetítés a vádemelések 1,5%-ban
- Elrendelő: 82% ügyészség, 18% bíróság
- Legaktívabb elrendelők: Bp (447), Pest, Baranya (Nógrád: 42!)
- 80%-ban megállapodás született
- 91%-ban a megállapodás teljesült
- Elégedettség: elkövetők 96%-a, sértettek 99%-a
- 42 ügyvéddel szerződött az IH

MEDIÁCIÓS VS. TÁRGYALÓTEREM

Hogyan jelennek meg a papíron lévő szempontok a mediációs és a tárgyalóteremben?

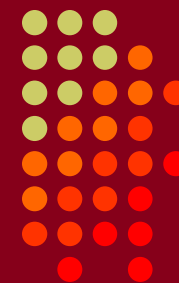
Dolgozzatok csoportban körmódszerrel.

A HELYREÁLLÍTÓ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS A JOGALKALMAZÓK SZEMÉBEN

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

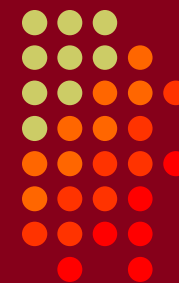
Magyarországi jogalkalmazók attitűdjei a helyreállító igazságszolgáltatás iránt

MOTIVÁCIÓK:

- Áldozatok szükségletei
- Hatékony együttműködés a felek és a hatóságok között
- Az „ideális” szankciók és a resztoratív elemek kompatibilitása
- Procedurális szempontok: párbeszéd, felek informálása, érzelmek, pedagógia, „humánus”, egyéniesítés
- Felek számára a döntés kiadása!
  - Ha a jogi garanciák biztosítottak
- Közösségi szankciók preferálása
- A rendszert rugalmasabbá teszi, elmozdítja a hivatalnokiból a szolgáltató jelleg felé
- Előítéletek csökkentése
- Bizalom a pártfogói rendszerben
- Speciális funkció a fiatalok számára

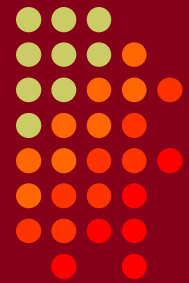
Magyarországi jogalkalmazók attitűdjei a helyreállító igazságszolgáltatás iránt

AGGÁLYOK:

- Áldozatok félelme
- Kivetítés: „én nyitott lennék, de ők biztosan nem”
- Diverzió = következmény nélküliség?
- Garanciák: alapvető jogok, őszinteség, újbóli áldozattá válás, önkéntesség
- Általánosítás → szkepszis, büntetésben való hit
- Igazságszolgáltatás kiterjedése
- Bonyolult eljárás, adminisztráció, diszkréció-alkalmazás kapcsán az iránymutatás hiánya
- Állampolgári öntudatosság hiánya
- Szervezeti korlátok (erőforrások, infrastruktúra, képzés, rutinizálódás, ismeret-hiány)
- „Fizet és megússza?” - dilemma
- Ügyvédek mediátorokként

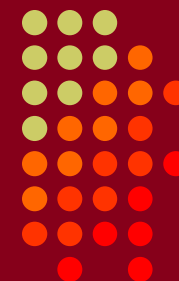
Attitűdök

	Önértékelő	Tanár	Filozófus	Hivatalnok
Fókusz	„önmagam”	„a személyiség fejlődése”	„a világ”	„az eljárás és a rendszer”
Eljárás/ humánus	Humánus	Humánus	Humánus	Eljárás
Szankcionálás oka	Felek megnyugodjanak	Reszocializálja az elkövetőt	Jogépség helyreálljon	Törvény szükségessé teszi
Mediációval kapcsolatban	Pozitív	Pozitív	Pozitív	Negatív

További szempontok:

Mikro-makro szint, emberkép, világkép, érzelmek/racionalitás, individualizáló/generalizáló, önkritika, rendszerkritika, magabiztosság, változ(tat)ásban való hit, stílus, szankcionálás oka, büntetésben való hit

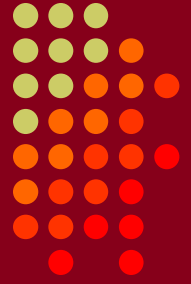

A HELYREÁLLÍTÓ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS SZOCIÁLPSZICHOLÓGIAI MEGKÖZELÍTÉSben

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

HA ÉN SZABÁLYSZEGŐ LENNÉK....

ALKOSSATOK 5 CSOPORTOT

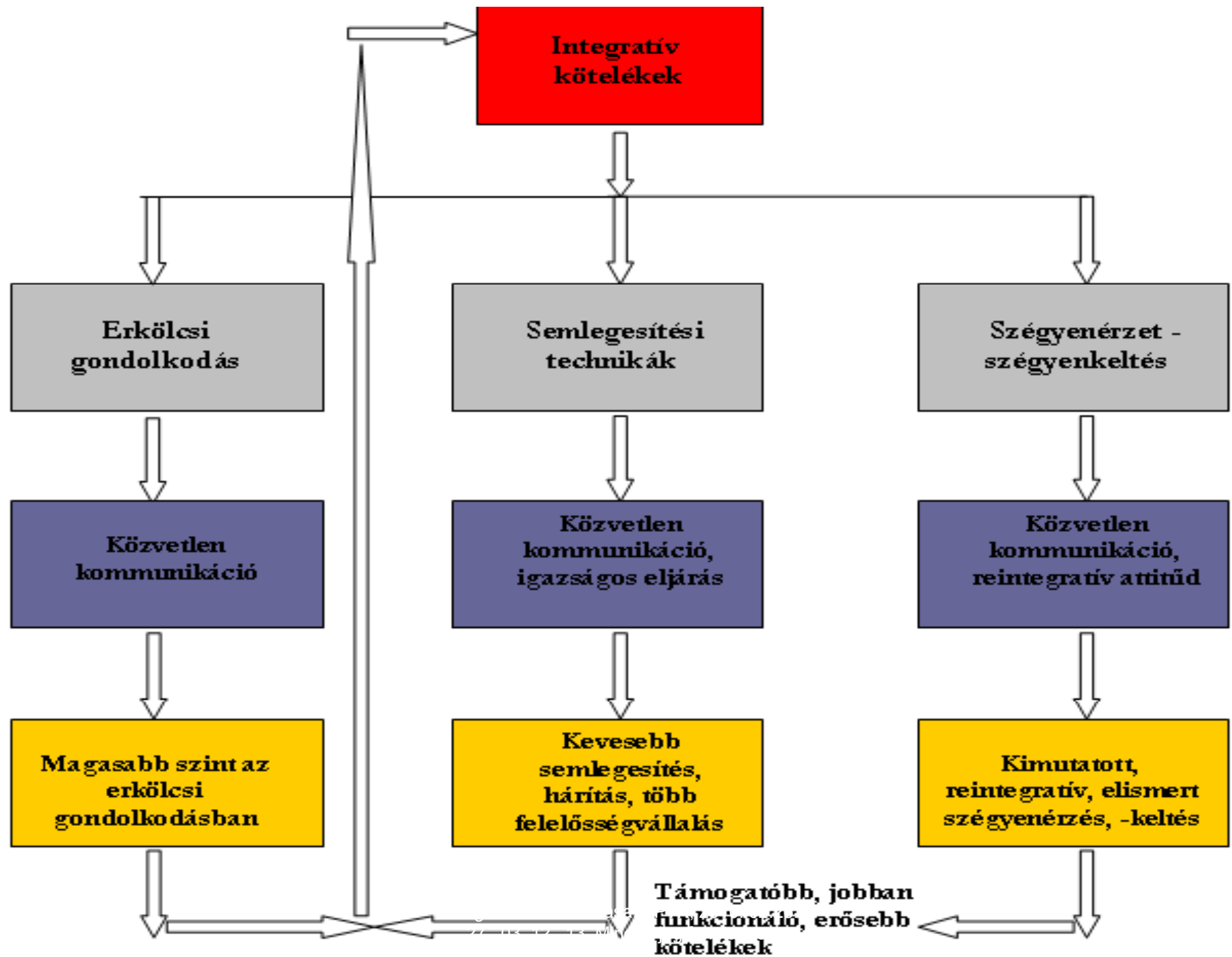

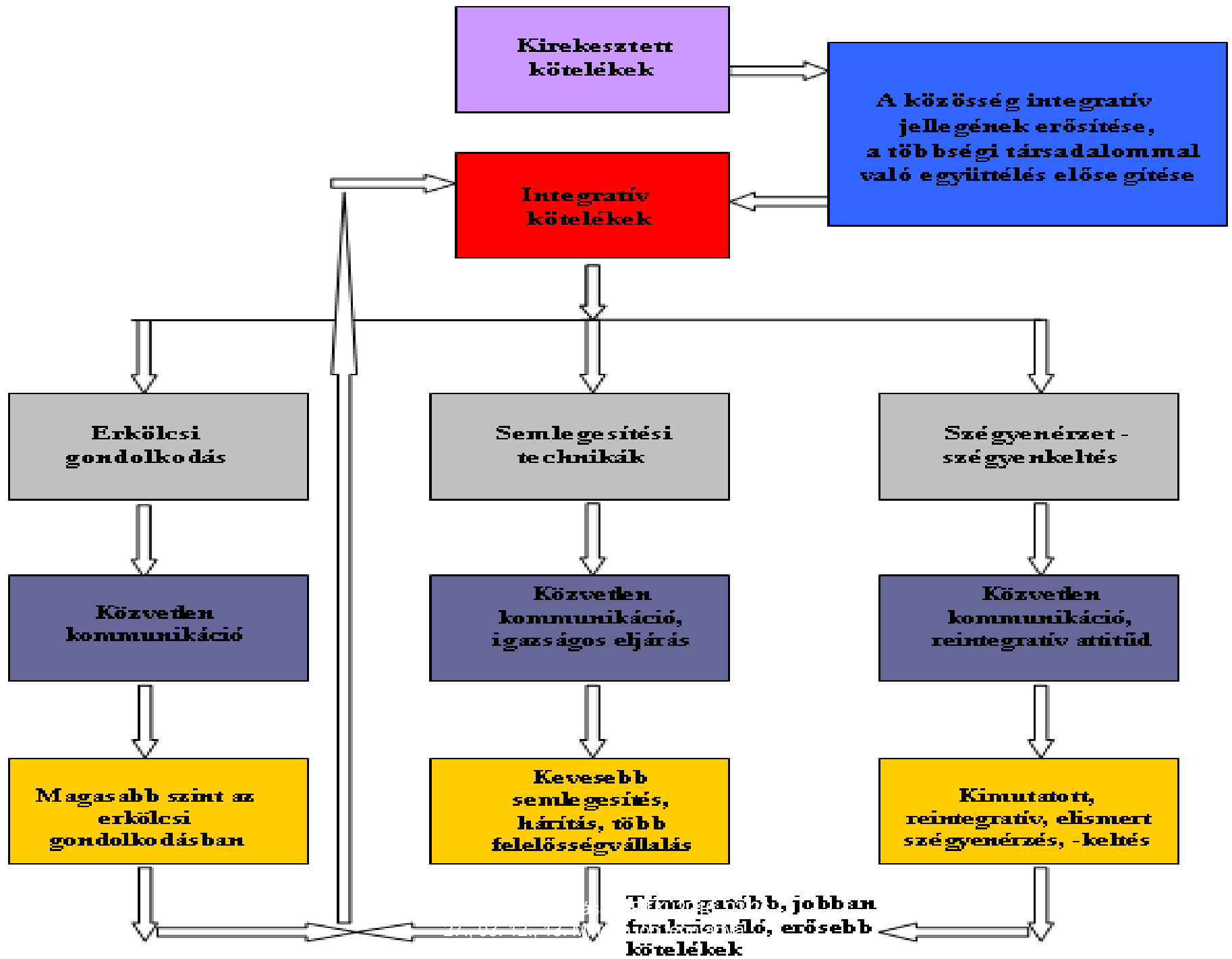
- 1. MOTIVÁCIÓK
- 2. TIBI és MISI - 1.
- 3. TIBI és MISI - 2.
- 4. IGAZ vagy HAMIS - 1.
- 5. IGAZ vagy HAMIS - 2.

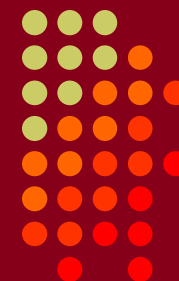

DIMENZIÓ	TÍPUSOK	AZ ELKÖVETÉSHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS	AZ INTEGRÁCIÓHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS
ERKÖLCSI GONDOLKODÁS (<u>Kohlberg</u> , 1971)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Prekonvencionális</u> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. a büntetés elkerülése 1.2. saját szükségletek kielégítése 2. <u>Konvencionális</u> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Másokhoz való lojalitás 2.2. A hatóság felé történő lojalitás 3. <u>Posztkonvencionális</u> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. társadalmi szerződés, a jogszabályok mögötti elvek felismerése 3.2. általános és egyetemes elvek, értékek felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> - a szabályok követésének oka az instrumentális érdekek felismerése (rossz elkerülése, jó megszerzése) - <u>internalizált</u> erkölcsi rendszer helyett a külvilág reakciói határozzák meg a döntéseket 	<ul style="list-style-type: none"> - ha a normák mögötti szempontok belsővé tudnak válni - a szabályok mögött meghúzódó elvek megértése
SEMLEGESÍTÉS (<u>Sykes és Matza</u> , 1957; <u>Klockers</u> , 1974; <u>Minor</u> , 1981; <u>Coleman</u> , 2001; <u>Conklin</u> , 2004)	<ol style="list-style-type: none"> 1. a felelősség tagadása 2. a sérelemokozás tagadása 3. az áldozattá tétel tagadása 4. az elítélők elítélése 5. felsőbb hatalomnak való megfelelés 6. hivatkozás a múltbéli erkölcsösségre 7. hivatkozás egy fontos személy megsegítésére 8. a <u>normalitásra</u> való hivatkozás 9. a <u>jogosultságra</u> való hivatkozás 	<ul style="list-style-type: none"> - azok alkalmazzák, akik alapvetően egyetértenek a konvencionális értékekkel - szubkultúrák esetén ezekre nincs szükség - gyakori alkalmazásukkal a szabályszegés „megindokolttá” válik, további szabályszegést eredményez 	<ul style="list-style-type: none"> - csökkentésük (személyes felelősségvállalás) segítheti a visszailleszkedést - amennyiben ezeket nem alkalmazzák (még mentegetőzésre sincs szükség), párbeszéd (hídteremtés) szükséges a két értékrendszer között
SZÉGYEN (<u>Braithwaite</u> , 1989; <u>Scheff és Retzinger</u> , 1991; <u>Harris</u> , 2001)	<ol style="list-style-type: none"> 1. reintegratív ↔ <u>stigmatizáló</u> 2. elfedett ↔ feltárt 3. kimutatott – megoldatlan – belső zavartság / megszegyenítettség 	<ul style="list-style-type: none"> - a bűjtatott, nem kifejezett, nem feloldott szégyenérzet negatív hatása - a <u>stigmatizáló</u> szégyenkeltés negatív hatása - a belső zavart érzés negatív hatása 	<ul style="list-style-type: none"> - a szégyenérzet elismerése - a hatékony szégyenkeltés módja: reintegratív, befogadó, konstruktív, tiszteletteljes
TÁRSADALMI KÖTELEKEK	<ol style="list-style-type: none"> 1. integratív 2. kirekesztett 	<ul style="list-style-type: none"> - gyenge, bűjtatott, destruktív kötelekek; - nem konvencionális értékek a közösségen belül; - <u>kirekesztett</u> közösséghez való kötődés 	<ul style="list-style-type: none"> - erős, kifejezett, támogató kötelekek; - közösségen belüli elköteleződés a konvencionális értékekhez; - integratív közösségekhez való kötődés

SZAKASZ	ELJÁRASBELI ELEMEK	VART KIMENETEK
Előkészítés	egyéni megbeszélések a <u>facilitátorral</u>	a szabályok mögött meghúzódó elvek jobb megértése; az erkölcsi gondolkodás fejlődése nincs „szükség” a semlegesítési technikák alkalmazására a sérelem okozás relatív és szubjektív jellegének felismerése realisztikusabb elvárások a folyamattól és az eredményektől
	támogató személyek bevonása	bizalom a támogatókban és reintegratív szándékukban az elkövető körül lévő támogató kötelékek feltérképezése
	részletes információ a folyamatról, a lehetséges kimenetekről, önkéntesség mindvégig	igazságosnak tartott eljárás, kevesebb ellenállás (dac)
	az cselekményről és annak következményeiről folytatott beszélgetés; az áldozatok sérelmeinek kifejezésre	lehetőség az elkövetőnek szégyenérzete kimutatására, a közösségnek a tett elítélésének kifejezésére, majd a közösség reintegratív szándékának kifejezése
Találkozó	támogatók bevonása	a felelősségre-vonást az elkövető számára fontosnak tartott személyek teszik
	a felek közötti egyensúly fenntartása	mindenki számára egyenlő esély, hogy egyéni érzelmeit, érdekeit és szükségleteit kifejezze
	közvetlen konfrontáció; az erkölcsi szempontok kihangsúlyozására és a felelősségre-vonásra egy konkrét esemény kapcsán kerül sor	az cselekmény elutasítása mögötti erkölcsi szempontok mélyebb megértése, a személyes felelősség vállalása
	aktív részvétel a helyreállító –jóvátételi folyamatban	kevesebb lehetőség és „szükség” a semlegesítési technikákra igazságosság érzete, kevesebb ellenállás, a jövőre nézve hozott döntések legitimitása az aktív felelősségvállalás és a jóvátétel eredményeképpen fejlődés az erkölcsi gondolkodásban
Megegyezés	cél: a felek megállapodása, konszenzusra való törekvés	lehetőség a közösségbe történő <u>reintegrációra</u>
	felelőségek megosztása	támogatás a közösségtől a közösségi kohézió erősítése
Utánkövetés	a megállapodás megvalósításának ellenőrzése	lehetőség a folyamat hosszú távú hatásainak értékelésére

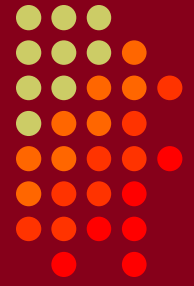

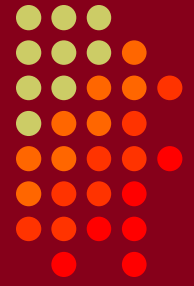
KONFERENCIAMODELL A GYAKORLATBAN

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

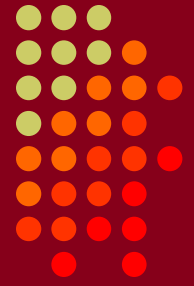
Módszertanilag speciális kérdések

- Súlyos bűncselekmények
- Családon belüli erőszak
- Szexuális bűncselekmények
- Régóta fennálló konfliktusok
- Gyermek bevonása
- Speciális szükségletű felek bevonása

A helyreállító modellek szakaszai

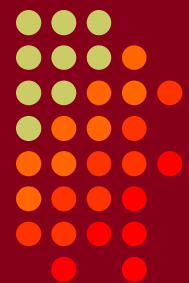
- Esetküldés
- Előkészítés
- Találkozó
- Utánkövetés

Resztoratív kérdések – sértő fél

- Mi történt?
- Mire gondoltál a cselekmény elkövetésekor?
- Mit gondolsz minderről most?
- Szerinted kit érintett mindez?
- Mit tudnál tenni, hogy mindezt jóvátedd?

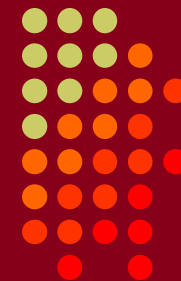

Resztoratív kérdések – sértett fél/felek

- Mire gondoltál, amikor megtudtad, mi történt?
- Milyen hatással volt mindez rád és környezetedre?
- Mi volt mindebben a számodra legnehezebb?
- Mire lenne szükséged ahhoz, hogy mindezt le tudd zárni magadban?

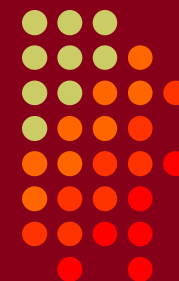
Forgatókönyv

Érzelmek → Tudat → Érzelmek

Múlt → Jelen → Jövő

Magam → Másik

KONTROLLÁLÁS MEGSEGÍTÉS vagy EGYÜTTMŰKÖDÉS?

Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

Pisti 12 éves. Szülei válófélben vannak, de nem tudnak megegyezni a gyermekelhelyezésről. A jogi procedúra lassan 1 éve zajlik. Sem a szülők, sem az ügyvédek nem hajlandóak a kompromisszumra. Eközben Pisti édesanyjánál él, apjával, apai nagyszüleivel sosem találkozik.

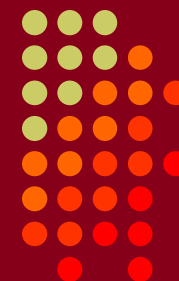
Az édesanya kénytelen túlórában dolgozni, hogy az eltávozott apa keresetét valahogy bepótolja, és az ügyvédet fizesse. Pistit megviselik az elhúzódtó otthoni feszültségek, a rengeteg egyedüllét. Számos magatartásbeli panasz érkezik az iskola részéről – verekedések, mulasztások -.

Egy szombati éjjel Pistit rajtakapják, hogy egy bandába keveredve fiatalokú társaival együtt különböző harci eszközökkel kocsikat rongál meg.

Feladat: 5-6 fős csoportokban

Az adott esetben Te jársz el szakemberként. Írj néhány olyan szakmai lépést (kommunikációs formát, intézkedést stb.), amellyel a hozzád kerülők számára a legjobban tudnád biztosítani

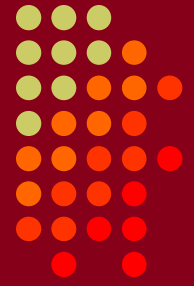
- a **kontrollt**, a jövőbeni elkövetés **megelőzését**
- a **megsegítést**
- az érintettekkel való **együttműködést**.

A KÉPZÉS FELDOLGOZÁSA

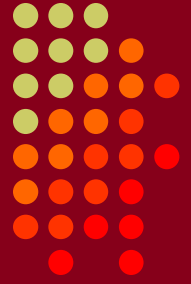
Fellegi Borbála előadása, PPTK, 2010. 02.26.,
27., 03. 12., 13. Minden jog fenntartva.

Én mint szakember...

1. Miben segítheti munkámat az itt megismert szemlélet és technikák?
2. Milyen konkrét készségekre és segítségre lenne leginkább szükségem a gyakorlati alkalmazáshoz?
3. Hogyan tudom mindezek alkalmazását elképzelni a jövőbeni munkámban?

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Fellegi Borbála

Borbala.fellegi@foresee.hu

www.foresee.hu

www.fellegi.hu